

Tolletaten

Postboks 2103 Vika
0125 Oslo

DERES REF.: 24/40283
VÅR REF.: 340275

DATO: 18. mars 2025

Høring - forslag om endring i vareførselsforskriften - Digitoll del 5

1 Innledning

Advokatforeningens tillitsvalgte advokater utfører et omfattende frivillig og ulønnet arbeid for å ivareta rettsstaten, rettssikkerheten og menneskerettighetene. En del av dette arbeidet består i å utarbeide høringsuttalelser.

Advokatforeningens høringsarbeid er organisert i 28 lovutvalg, oppdelt etter særskilte rettsområder og rettslige interesseområder. Om lag hundre høringsuttalelser utarbeides av Advokatforeningens tillitsvalgte advokater hvert år.

Alle våre høringsuttalelser er forfattet av advokater med ekspertise innenfor det rettsområdet som lovforslaget gjelder. En ekspertise som ikke er hentet kun fra juridisk teori, men fra advokatenes praktiske erfaring med å bistå sine klienter – i den norske rettsstatens hverdag. Denne høringsuttalelsen er skrevet ut fra Advokatforeningens ønske om å bidra til gode lovgivningsprosesser, og gode lover.

2 Sakens bakgrunn

Det vises til Tolletatens høringsnotat datert 4. februar 2025.

Høringen gjelder enkelte endringer i varførselsforskriften og er femte høringsrunde knyttet til konseptet Digitoll. Fristen for å sende inn høringsuttalelse er 18. mars 2025.

Denne høringsuttalelsen er utarbeidet av Advokatforeningens lovutvalg for avgiftsrett. Lovutvalget består av Frode Heggdal Larsen (leder), Nils Flesland Bull, Trond Egil Egebakken, Ola Fredriksen og John Olav Auran, som alle har lang erfaring og god kompetanse innenfor avgiftsretten.

3 Advokatforeningens kommentarer til forslaget

3.1 Ikrafttredelse

Advokatforeningen er positiv til at Tolletaten har tatt høringsinnspillene fra transport- og logistikkbransjen til etterretning og utsatt fristen for obligatorisk digital melde- og opplysningsplikt til 1. februar 2026 og obligatorisk deklareringsplikt ved grensepassering til 1. september 2026. Vi er også positive til at det legges opp til en trinnvis innføring med to frister. Dette kan gjøre det enklere for aktørene å komme i gang med testingen av Digitoll.

3.2 Behovet for sikkerhetsventiler

Som nevnt i vår uttalelse i høringsrunde 4¹, er Advokatforeningen opptatt av at regelverket skal være praktikabelt og mulig å etterleve. Med en så stor omveltning Digitoll vil være for næringslivet, med krav om at all dokumentasjon og informasjon må være klar før grensepassering, må det eksistere sikkerhetsventiler som er fleksible nok til å løse uforutsette situasjoner. Gitt den kompleksiteten som ligger i Digitoll-konseptet, med samhandling mellom en rekke aktører, en betydelig mengde informasjon og dokumentasjon og til dels korte ledetider for forsendelser fra Sverige og Danmark, er det liten tvil om at det særlig i startfasen vil komme mange tilfeller med avvik.

Advokatforeningen mener at de innspillene/bekymringene som er gitt av en samlet logistikk- og speditørbransje i høringsrunde 4 ikke i tilstrekkelig grad er tatt hensyn til av Tolletaten i høringsnotat nr. 5, dvs. sikkerhetsventilene som det legges opp til er ikke omfattende og fleksible nok i forhold til den nye hverdagen som møter bransjen fra 1. september 2026.

3.2.1 Tollager E

Når det gjelder tollager E, er Advokatforeningen positiv til lempingene som er gjort i datasettet som må foreligge for at tollager E kan benyttes. Vi mener imidlertid tidsfristene fortsatt er for knappe, dvs. økningen fra seks til åtte dager. I denne sammenheng viser vi til fristene man opererer med i EU for midlertidig tollager, som er tre måneder. Vi mener Tolletaten burde vurdert nærmere hvilke hensyn som ligger til grunn for den betydelig lengre fristen i EU. I høringsnotatet nevner Tolletaten at ved ytterligere forsinkelser utover åtte dager kan varene det gjelder overføres til tollager A. For tollager A gjelder imidlertid et betydelig mer detaljert datasett enn for tollager E, dvs. tilsvarende som ved ordinær innførsel. Da det er nettopp manglende dokumenter og informasjon som er bakgrunnen for at tollager E eventuelt benyttes, er det etter Advokatforeningens syn usikkert om tollager A vil være et reelt alternativ som kan benyttes.

Advokatforeningen mener derfor at fristen på åtte dager bør forlenges betydelig, og settes til f.eks. 30 dager.

Dersom denne sikkerhetsventilen skulle bli misbrukt, vil det på et senere tidspunkt være mulig for Tolletaten å justere tidsfristen ned når Tolletaten har fått et bedre erfaringsgrunnlag for hvordan Digitoll fungerer.

3.2.2 Unntaket fra umiddelbar tollbehandling

Når det gjelder den andre sikkerhetsventilen/unntaksordningen, dvs. unntaket fra umiddelbar tollbehandling (vareførselsforskriften § 3-1-3), mener vi som nevnt i forrige høringsrunde at denne ordningen bør gjøres mer fleksibel, slik at den også blir en reell sikkerhetsventil som næringslivet kan benytte seg av. Advokatforeningen mener at en unntaksordning, hvor det er opp til Tolletatens skjønn å gi lempning (i praksis tollfunksjonær på

¹ Advokatforeningens høringsvar av 30. april 2024 til høring om endringer i vareførselsforskriften – Digitoll del 4: <https://cdn.sanity.io/files/wzw1vl54/production/f7c6e57028c07904433e000f6dd9295ddb634652.pdf>

vakt), er en for uforutsigbar regel som ikke gir den forutberegneligheten som næringslivet trenger for den betydelige omveltningen Digitoll vil innebære.

Advokatforeningen mener derfor at unntaket fra umiddelbar tollbehandling bør være sikkerhetsventil nr. 2, som næringslivet har rett til å benytte i tillegg til tollager E. Et praktisk tilfelle kan være at en bil med flere tolldeklarasjoner (stykkgoods) har én pall som mangler tolldeklarasjon når bilen kommer til grensen. I et slikt tilfelle er det behov for å få lossetillatelse for pallen, f.eks. på en terminal i nærheten av grensen, slik at tollrepresentanten kan ta hånd om pallen og få ordnet med nødvendig dokumentasjon og fortolling av denne separat. Digitoll-behandlingen av de resterende pallene/tolldeklarasjonene for stykkgoodsforsendelsen bør i et slikt tilfelle skje med ordinær fortolling for fri disponering og videre transport til destinasjonsstedet. Å komme i en slik situasjon er selvfølgelig ikke noe partene dette gjelder ønsker (dvs. transportør, speditør, vareeier), men det er en risiko for at slike feil/mangler vil forekomme, særlig for stykkgoodsforsendelser med manglende tolldeklarasjoner på samme bil.

Advokatforeningen mener derfor at unntaket fra umiddelbar tollbehandling bør være en sikkerhetsventil som næringslivet kan benytte seg av ved behov utover tollager E. Advokatforeningen foreslår derfor at vareførselsforskriften § 3-1-3 endres iht. dette til en sikkerhetsventil/rettighet næringslivet kan benytte seg av.

3.3 Førers personlige ansvar for riktige opplysninger

Advokatforeningen mener at Tolletaten også bør revurdere det personlige ansvaret som ligger på «fører» av motorvogn iht. vareførselsforskriften § 2-3-4. Etter bestemmelsen har fører av andre transportmidler enn «fartøy» ansvaret for korrekte opplysninger om transportmiddelet og varene som transporteres inn i landet. I praksis gjelder dette lastebiler. Etter Advokatforeningens mening vil fører i praksis ikke ha muligheten til å gjøre nødvendige kontroller av lasten, som tilsier at hen skal sitte med et slikt ansvar. En lastebil kan, tilsvarende som et fartøy, også inneholde flere forsendelser/tolldeklarasjoner (stykkgoods). Med knappe tidsfrister for transporten, vil en fører i praksis ikke ha mulighet til å åpne f.eks. en container for å kontrollere at lasten er iht. papirene som følger lasten. Advokatforeningen har videre skjønt det slik at det ikke er uvanlig at sjåføren har et forbud mot å åpne en container for å gjøre en slik sjekk. Advokatforeningen mener derfor at ansvaret for riktige opplysninger ikke bør ligge på fører, men hos transportselskapet, tilsvarende som tilfellet er for «fartøy».

Vennlig hilsen

Siri Teigum
leder

Merete Smith
generalsekretær